

PRENUMERATA.

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświątecznych, dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatek poranny przyjmowana być nie może.

KURJER WARSZAWSKI.

Dodatek poranny.

Dziś: Sulpijusza Męczenika.
Czwartek: Anzelma Biskupa Dokt. K.
Piątek: Sotera i Kaja M. M.
Sobota: Wojciecha Biskupa M.

Wschód słońca o godzinie 4 minut 55.
Zachód " " " 7 " 4.
Długość dnia godzin " 14 " 9.
Przybyło " " " 6 " 31.

Wschód księżyca o godzinie 4 minut 16 r.
Zachód " " " 3 " 57 w.
Wysokość wody na Wiśle stóp 5 cali 1
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 6° R.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wieczeronowy albo jego mniej pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wieczeronowy 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-ej rano do 8-ej wiecz.; w niedziele i święta od 10 do 1 w poł.

Niedziela: Grobu Chr. P. i Jerzego M.
Poniedziałek: Marka Ewangielisty.
Wtorek: Marcelina i Kleta M. M.
Środa: Teofila Biskupa.

Administracja, Drukarnia i Redakcja: plac Teatralny nr 9.—Telefon Redakcji nr 126.—Telefon Administr. 141.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Czesława; jutro Dragomiła.
Zgromadzenia: Sesja kwartalna jubilerów, złotników i grafiów. (Sala magistratu—6 wieczorem.)

Wystawy: Na dochód Towarzystwa dobroczynności wystawa obrazów i przedmiotów starożytnych. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do zmierzchu.) — Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak.-Przedm. Nr 15 — od 10-ej rano do 4-ej po południu.) — Wystawa obrazów A. Krywulca. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do 6-ej po południu.)

Lombard miejski. Gotówki w kasie lombardu do rozdania na zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy rs. 4,774 kop. 8. (Wypok. prolongata, oraz wydawanie pożyczek uskutecznią się od 9-ej rano do 2-ej po południu i od 4-ej do 6-ej wieczorem.)

Koncert: Wieczór Towarzystwa muzycznego. (Sala reduktowa—8-ma wieczorem.)

Teatru: Wielki: dziś "Dziewczę z chaty za wsią", jutro "Carmen" (występ panny Heleny Hermanówny); — Rozmaitości: dziś "Przechodzień", "Stara romantyczka" i "Model na bohaterkę", jutro "Co zwycięża" i "Szczęście małżeńskie"; — Mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): dziś "Sinobrody", jutro "Nad przepaścią". (7^{1/2} wieczorem.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. (Otwarty codziennie od 10-ej rano do wieczora.)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Ministerstwo oświaty wyznaczyło na rok bieżący sumę rs. 5,000 jako fundusz na stypendja dla tych młodych ludzi, którzy po ukończeniu kursu nauk w szkołach początkowych, przygotowują się do kształcenia w seminarjach nauczycielskich.

Dowiadujemy się, że z wprowadzeniem reformy służby leśnej wielu nadleśnych i podleśnych spadnie z etatu, gdyż na posady leśniczych i ich pomocników potrzeba wykazać świadectwa naukowe, a co najmniej przedstawić patent dojrzałości z ukończonego gimnazjum. Pierwszeństwo do tworzących się posad będą mieli kandydaci, posiadający dyplomy z ukończenia instytutu w Nowej-Aleksandrii (Pulawach).

Z powodu pojawiania się w handlach wyrobów z tak zwanego "nowego złota", wydanem zostało rozporządzenie, ażeby tego rodzaju wyroby, sprowadzane z zagranicy, opatrywane były stemplami, oznaczającymi gatunek metalu.

Z rozpoczęciem ruchu pociągów na wykończających się dwóch liniach: małkińsko-siedleckiej i brzesko-chełmskiej, zarząd kolei terespolskiej obsadza nowe linje swoją służbą, ale w tak szczupłym składzie, że na pośrednich stacjach obowiązki telegrafistów, ekspedytorów i zawiadowców spełniane będą przez jedną osobę, a obsada całej służby, tak stacyjnej jak pociągowej, prawie w zupełności skompletowana będzie ze służby zapasowej kolei terespolskiej. Ograniczenia te zastosowane są dlatego, że nowe linje oddane zostały Towarzystwu kolei terespolskiej tymczasowo, tytułem próby, na lat dwa, w razie zaś zwiększenia się ruchu, służba kolei terespolskiej ma być zmieniona i odpowiednio zwiększona.

Doroczny jarmark na wełnę odbędzie się w czerwcu i przepisy wygotowane przez magistrat niebawem zostaną ogłoszone. Przepisy te dotyczą przywozu i ważenia wełny. Każdy transport dostarczonej na jarmark wełny winien być zaopatrzony w świadectwo z owiec zdrowych i z miejsca, w którym zaraza ani na owce ani na bydło nie istniała. Świadectwa te należy poświadczać przez właściwą władzę, a mają one zawierać wymienienie wagi oraz znaków na wańtach, czyli workach, umieszczonych. Magistrat zwraca uwagę producentów, aby starali się o dobre przygotowanie, sortowanie i opakowanie wełny, a zarazem słusznie radzi wczesną dostawę na jarmark. Wagi miejskie, jak zazwyczaj, będą umieszczone na placu na trzy dni przed rozpoczęciem jarmarku.

Magistrat został upoważniony do wyasygnowania 9,953 rs. na koszt urzędzenia jeszcze w r. b.

trotuarów asfaltowych: na ulicy Dobrej za 556 rs., Sierakowskiej za 709 rs., Pawiej za 2,126 rs., Chmielnej za 918 rs., Karmelickiej za 860 rs., Pięknej za 1,930 rs., Bagno za 1,735 rs. i Oboźnej za 1,119 rs. Roboty te niezwłocznie będą oddane przez licytację przedsiębiorcy prywatnemu.

Projektowane składanie kaucyj przez przedsiębiorców widowisk teatralnych, *respective* dyrektorów towarzystw prowincjonalnych, w roku bieżącym do skutku nie przyjdzie. Wiadomość o tem otrzymujemy od osoby zainteresowanej, która wskutek pogłoski zasięgała informacji u źródła.

Ponieważ w zbliżającej się porze wycieczek zamiejskich, między warszawiakami a posiadaczami gruntów i ogrodów wynikają rozmaite spory o szkody, przeto dla rychlejszego wymiaru sprawiedliwości zostało postanowione, aby takie sprawy były sądzone we właściwych sądach pokojów w mieście, a nie, jak dotychczas, w sądach gminnych.

Od dnia dzisiejszego do 15-go września r. b., czyli w ciągu lata, czynności w lombardzie miejskim odbywać się będą od godziny 9-ej rano do 2-ej po południu i od 4-ej do 6-ej wieczorem. Z powodu tej zmiany o uskutecznienie prolongaty, wykupu, lub o wydanie pożyczki zgłaszać się można od godziny 9-ej rano do 12-ej w południe i od 4-ej do 5-ej po południu.

Urząd starszych warszawskiego cechu ślusarzy, puszkarzy i ostrogarzy odbędzie sesję kwartalną obrachunkową d. 30-go b. m., o godzinie 6-ej wieczorem, w sali magistratu.

Na odbytym w dniu wczorajszym egzaminie w szkole farmaceutycznej, otrzymali świadectwa z ukończenia całkowitego kursu nauk następujący adepci farmacji: Leopold Tajchman, Jan Zawadzki, Wiktor Groszkowski, Czesław Strzelecki, Antoni Drzewiecki, Mikołaj Wilczkowski, Franciszek Karpiniński, Antoni Spryszynski, Józef Lelejko, Jan Wojnicz, Henryk Hubert i Marcin Pawłowski. Z tych pierwszym sześciu udzielono nagrody w książkach, pozostałym zaś pochwały. Egzamin odbył się wobec wiceprezesa i członków Towarzystwa farmaceutycznego pp.: Kucharzewskiego, Rutkowskiego i Górskiego przed profesorami szkoły farmaceutycznej pp.: Łękawskim, Aleksandrowiczem i drem Nussbaumem.

Z teatru i muzyki.

W lipcu roku zeszłego przedstawiono po raz pierwszy w teatrzyku ogródkowym "Dziewczę z chaty za wsią", jako drugą część "Chaty za wsią", którą do sceny z powieści Kraszewskiego przystosowali pani Mellerowa i p. Galasiewicz.

Sprawozdawca ówczesny wypowiedział już o tym utworze swoje zdanie, do którego obecnie, po wczorajszym przedstawieniu sztuki na scenie teatru Wielkiego, nie wiele mamy do dodania.

Dalsze ciągi, używając w ogóle, z małymi wyjątkami, ustalonej już opinii, nigdy nie sprawiają takiego jak pierwsze części wrażenia.

Kraszewski nie uniknął tego szkopułu i córka Motruny nie jest nawet w powieści tak zajmującą bohaterką, jak jej matka.

Ale Kraszewski miał do rozporządzenia cały przybór narracyjny, dzięki któremu wszystkie szczegóły wzrostu i rozwijania się dziecka, pozostawionego na wolę losów w chacie za wsią, składają się na śliczną, uroczą sielankę.

Tego wszystkiego nie mogła na scenie spożytkować spółka autorska i wyrzec się musiała, ze względów technicznych, najpiękniejszego materiału.

Pozostał tedy romans z paniczem rozkwitającej już dziewczynki—a ten motyw nie mógł starczyć na pięć aktów.

Trzeba więc było sztukować czem innem.

Trzeba? dlaczego? dlaczego robić sztukę, na którą nie ma wątku w książce?

Niewiadomo—dość, że ją postanowiono zrobić—a że tak krawiec kraje, jak mu materji staje, więc nadsztukowano obficie śpiewami, tańcami, scenami zbiorowymi, malującymi obyczaje ludowe i wynikło z tej roboty coś pstrego, co jest przedewszystkiem "widowiskiem" obliczonym na efekta barw kalejdoskopowych.

Na tem różnowzorem tle znalazło się sporo żywiołu charakterystycznego, który zupełnie wyrugował pierwiastek poezji, a parę figur dosadnie narysowanych, jak: Rataj ślepiec i żona jego Soloducha, utrzymuje publiczność w dobrym humorze, co przy pomocy muzyki i choreografii ratuje ów "obraz ludowy" o jaskrawym, często krzyczącym, kolorycie.

Główna heroina na tym obrazie jest nikłą kopją swojej rodzicielki; Aza starsza przedstawia się niby słaba reminiscencja Azy młodszej—jeden tylko Tomko ma akcenta szczerego uczucia, które, gdyby wyrażało się nie tak literackim językiem, wprost do serca trafiłoby mogło.

Całość domaga się nagłego znacznych skróceń—pod groźbą znużenia widza, któremu tego rodzaju przyzwyczajenia jedynie dobra scenerja scen ludowych, pełnych ruchu, życia i staranna gra pojedynczych artystów.

Pan Rapacki z panną Micińską byli bohaterami wieczoru, panna Czakówna usiłowała być liryczną, panna Noiret parę niewdzięcznych scen ożywiła temperamentem dramatycznym; panna Mirecka bardzo przyzwyciężenie odegrała śmierć Motruny; p. Nowicki wlał wiele uczucia i zapалу w deklamacyjną rolę Tomka.

Z postaci epizodycznych zasługują na wyróżnienie Choński, przedstawieni sympatycznie przez p. Grzywińskiego i panią Borkowską.

Wiele wdzięku dodaje obrazowi muzyka Z. Noskowskiego, szczególniejszą usterkę do aktu 3-go i polonez w akcie 4-ym ze ślicznym tematem, nader szczęśliwie poprowadzonym, oraz ognisty czardasz.

Wystawa sztuki nie pozostawia nic do życzenia.

Oratorjum.

Celem zwiększenia funduszu na rozszerzenie zakładu starców i kalek przy Towarzystwie dobroczynności, hr. Wincenty Walewski powziął zamiar urządzić koncert, na którym wykonane będzie jedno z wielkich oratorjów.

Koncert ten odbędzie się w czerwcu pod dyrekcją hr. Platara.

Wędrownie żywe obrazy.

Bliski swój przyjazd do Warszawy zapowiada wiekańska trupa pod dyrekcją malarza Jana Hartlinga. Towarzystwo, o którym mowa, daje wyłącznie widowiska z żywych obrazów, a w szczególności przedstawia najbardziej znane dzieła sztuki.

W repertuarze tego u nas nieznanego grona znajdują się wybitniejsze dzieła Siemiradzkiego i Matejki.

Trupa zamierza produkować się u nas na jednej ze scen teatralnych.

Wystawa higieniczna.

A więc nad wszelkie spodziewanie, wystawie higienicznej przybywa sąsiad-konkurent w postaci wystawy koni i inwentarza, którą Towarzystwo wyścigów konnych pragnie zamienić w targ gospodarsko-rolny.

Pomimo tej konkurencji, wystawa higieniczna raz jako nowość, a powtóre obliczona pod względem urozmaiceń na masę zwiedzających, niezawodnie się powiedzie, zwłaszcza, że wystawy inwentarza, stereotypowo, urządzane znużyły się już i dziś mogą interesować tylko jako targi.

Z przygotowań do wystawy higienicznej, wypadła nam zaznaczyć, że na ostatnim posiedzeniu uchwalono urządzić rodzaj konferencji, a raczej popularnych objaśnień dla zwiedzających.

W tym celu został utworzony komitet, złożony z

pp.: dr. Nussbauma, W. Górskiego, Wendy, dr. Jasińskiego i Lepperta.

Stan kasy komitetu wystawy po dzień onegdajszycy tak się przedstawia.

Za miejsca wpłynęło od wystawców 2,145 rs., funduszu gwarancyjnego 3,260 rs., inne wystawy 352 rs.

Wydatki dotychczas wyniosły 1,341 rs., pozostaje więc w kasie gotowizny 4,416.

Członek komitetu dr. Lubelski zawiadomił, iż towarzystwo higieniczne w Paryżu listownie oznajmiło o przysłaniu na wystawę specjalnego delegata.

== Narady cukrownicze.

Sprawa konwencji, mającej na celu wywóz nadmiaru produkcji cukru za granicę, postępuje i zbliża się do rozwiązania.

W dniu 24-ym b. m. rozpoczyna się zjazd w Kijowie, na którym akt konwencji podpisany stanowczo zostanie.

O ile nam wiadomo, cukrownicy Królestwa Polskiego, których produkcja w ogóle liczy się na 1/3 czyli około 3,000,000 pudów, prawie wszyscy do konwencji tej przystąpili i plenipotencje rejentalne do podpisania aktu wydali.

Na zjeździe w Kijowie, wybraną być ma komisja wykonawcza, w której zasiadać też mają delegaci z Królestwa.

Konwencja wywozowa może przynieść przemysłowi cukrowniczemu istotny ratunek w trudnych okolicznościach, jakie takowy przeżywa, a tem samem wybawić z wielkich kłopotów rolnictwo, tak blisko z tymże przemysłem związane.

== Z dziedziny handlu i przemysłu.

Coraz częściej słyszymy o polakach rozszerzających swą działalność w dalszych guberniach Cesarstwa, a nie mogących znaleźć dla siebie w kraju pola do pracy.

Obecnie dowiadujemy się, iż jeden z kupców tutejszych otwiera kantor komisowy we Władywostoku.

Na czele pierwszorzędných firm syberyjskich, jako dysponenci stoją polacy, otrzymujący znaczne uposażenie.

== Zjazd rybacki.

Dzięki energicznej działalności p. Michała Girdwojna, znanego w całym świecie naukowym ichtjologa i przyrodnika, przemysł rybacki znacznie się rozwinął w naszym kraju.

Posiadamy nawet spółkę rybacką, która z czasem ma się zamienić w Towarzystwo, a obecnie z inicjatywy p. Girdwojna powstał projekt urządzenia w Warszawie zjazdu rybackiego.

Na zjazd ten będą zaproszeni wybitniejsi ichtjologowie z Niemiec, Francji, Anglii i Włoch.

== Projekt trzeciego ementarza.

Grono obywateli, zamieszkałych w okolicy rogatki mokotowskiej, już od zeszłego roku pracuje nad projektem utworzenia ementarza, którego brak w pobliżu tej dzielnicy miejskiej powoduje nader liczne niedogodności.

Projekt dotychczas zaledwie kielkujący, ma być odpowiednio sformułowany i przedstawiony zarządowi miejskiemu.

== Zbiorowa wycieczka.

Za przykładem roku zeszłego, grono osiadłych w naszym mieście malarzy krząta się około zorganizowania zbiorowej wycieczki w góry Świętokrzyskie.

Na ten raz wycieczka będzie podobno liczniejsza i potrwa dłużej.

== Wycieczka cyklistów.

Projektowana przez stowarzyszonych cyklistów wycieczka po kraju, będzie urzeczywistnioną w polowie maja r. b.

Sportsmani odwiedzą Piotrków, Kalisz, Kielce i wiele innych miast, położonych w obrębie tychże gubernij.

Podróż potrwa około czterech tygodni.

== Statystyka wypadków kolejowych.

Według ogłoszonego za r. 1885-ty sprawozdania statystycznego, było wypadków z ludźmi na kolei wiedeńskiej 24, na terespolskiej 7, na nadwiślańskiej 9, na dąbrowskiej 3, na petersburskiej 45.

Z cyfry ogólnej 88-miu wypadków, 43 zakończyły się śmiercią, inne zaś poranieniem.

Na kolejach bydgoskiej i łódzkiej nie było w ciągu roku wypadków z ludźmi.

== Emigracja.

W tych dniach wyjechała do Ameryki rodzina izraelska złożona z 13-tu osób.

Wszyscy emigrujący udali się w podróż na wezwanie swego krewnego Manesa Kriegmana, który opuścił kraj przed kilkunastu laty i dorobił się za oceanem znacznej fortuny.

Kriegman przysłał swym krewniakom na kosztą podróży przekaz na bank handlowy w sumie 8,000 rs.

== Z mody.

Jakkolwiek niezwykle wiele miejsc na opisywanie tutejszych zmian kapryśnej mody, przecież z obowiązku kronikarskiego wybitniejsze zmiany podajemy w króciutkiej notatce.

A takie zmiany, jak nas zapewnia osoba kompetentna, która w tych dniach powróciła z Paryża, szykują się z początkiem bieżącej wiosny.

Przedewszystkiem w kapeluszach zajdą radykalne zmiany.

Nastąpi powrót do olbrzymich kapeluszy *à la bergère*, na których mięszyć się ma gniazdko z parą gruchających ptaszek.

Fantastyczny *casque* na głowie, przybrany tą materją, z jakiej zrobiona jest suknia, również wchodzi w modę.

Wogóle co do ozdób na kapeluszach, kwiaty w nadchodzącym sezonie zajmą mniej wybitne stanowisko, ustępując pierwszeństwa będącym *en vogue* owocom i ptaszkom.

Najmodniejszy kolor sukien letnich będzie *bisque*, to jest żółto-czerwonawy, podobny do koloru zupy rakowej.

Kwestja absolutnego zniesienia ośmieszonych turniury była podobno przedmiotem zapaleczywych rozpraw krawców i modniarek paryskich.

Znaleźli się poważni przeciwnicy, lecz w mniejszości, i turniura jeszcze otrzymała prolongatę swego istnienia...

== „Źródło zdrowia!”

Taką zachęcającą nazwą został ochrzczonego produkt spożywczy, „wynaleziony” przez jednego z obywateli ziemskich w grójceckim.

Wynalazca stara się o przywilej wyłączności, a jednocześnie otwiera fabrykę w Warszawie.

== Spirytus żmijowy.

Wiemy o rozmaitych spirytusach w znaczeniu leczniczym, jako to: kamforowym, gorczycznym, chrzanowym, chinowym i t. p., lecz po raz pierwszy zdarzyło nam się słyszeć o spirytusie... żmijowym.

A jednak spirytus pod tą nazwą urządzają właścianie podmiejsey, zwłaszcza we wsi Marki.

Jest to po prostu kilkumiesięczne moczenie żmii w spirytusie.

Wyciąg ten ma pomagać na ból zębów i rozmaite stłuczenia.

Zasięgaliśmy zdania lekarzy, a ci objaśnili, iż przypisywanie skuteczności spirytusowi żmijowemu jest po prostu śmiesznem.

Mimo to lek ten cieszy się podobno znacznym odbytem i bywa nawet na targach przez przybywających właścian dośrogi sprzedawany.

== Sprawa o anonimy.

Od kilku miesięcy dwie tutejsze poważne i powszechnie szanowane rodziny poważyły się z sobą na skutek otrzymanych anonimów.

Niegodna osobistość przez listy bezimienne i paskwile potrafiła zakłócić spokój rodzinny, poróżnić matkę z córkami, a nawet dla pewnego zysku narażila pana * * na znaczną stratę materialną.

Sprawca intrygi został zdemaskowany i pociągnięty przez jedną ze stron przed sędziego pokoju VII-go rewiru.

Tu jednak wyszły na jaw takie okoliczności, iż sędzia nie uznał się kompetentnym do wyrokowania.

Tym sposobem sprawa będzie rozpoznawana w wydziale karnym sądu okręgowego.

== Na nowy sposób.

Liczny kontyngens oszustów i wydrwigroszów wpada na rozmaite pomysły, byleby tylko bez pracy i trudu zdobyć jakąś kwotę pieniędzy.

Onegdaj wieczorem w mieszkaniu państwa Ł. pod nrem 6-ym na Lesznie zjawia się jakiś człowiek w sierniedze, oznajmiając przerażonym głosem, iż w Rudzie za Marymontem, gdzie państwo Ł. posiadają wille, złodzieje napadli na ogrodnika, mocno go pobili, a następnie wznieśli pożar.

Pani Ł. struchlała, słysząc o zdarzeniu, i natychmiast zamierzała dać znać mężowi, który wieczór przepędzał w resursie.

— Ale bo to na lekarstwo potrzeba mi pieniędzy — baka posłaniec — muszę zaś duchem wracać.

Zalterowana pani Ł. daje posłowi złej wieści 5 rs., sama zaś pośpiesza do męża.

Pan Ł. mocno się przeraził otrzymaną wiadomością i wynajmawszy dorożkę, odrazu podąży za rogatki.

Około godziny 11-ej stanął na miejscu, lecz nigdzie nie spostrzegł śladu pożaru.

Ogrodnik, a zarazem rzadca posiadłości, zdumiał się, dowiedziawszy się co pana Ł. w nocy sprowadziło.

Była to więc mistyfikacja kogoś świadomego stosunków i zuchwały lotr plan swój wykonał, zarobiwszy 5 rs., chociaż pan Ł. byłby wolał z pewnością i więcej zapłacić, aniżeli w nocy pędzić za miasto.

== Z ulicy.

W dniu wczorajszym Antoni Zalewski, zamieszkały pod nrem 230-ym na Pradze, biegnąc przez Targową, został silnie przez jakiegoś przechodnia popchnięty.

Podniesiono go ze zlaną ręką i ciężko zranioną głową. Zalewski został odwieziony do szpitala praskiego.

== Przejechała.

W dniu wczorajszym na Pradze furgon pocztowy najechał na wagon tramwajowy.

Jeden z pasażerów został boleśnie uderzony w głowę, a wagon mocno uszkodzony.

Na Powązkowskiej Helena Mutnerowa, żona werkmajstra, najechana przez wóz roboczy, upadła i uległa złamaniu ręki. Sprawca wypadku zdołał umknąć bezkarnie.

+ Okręg naukowy warszawski wydał pozwolenie na otwarcie na prowincji nowych szkół: w mieście Brzezinach pani Kazimierze Narebskiej, na utrzymywanie dwuklasowej szkoły żeńskiej, i w mieście Tomaszowie p. Annie Kryształ, na utrzymywanie dwuklasowej takiejże szkoły dla dzieci wyznania mojżeszowego, zaś p. Helenie Iskrzyckiej na początkową, jednoklasową szkołę żeńską.

+ Projekt kolei wąsko-torowej z przeznaczeniem fabrycznym, mającej połączyć Dąbrowę z kilkoma kopalniami węgla, jest już gotowy. Kolej ta przechodzić ma nieopodal fabryki cementu w Grodźcu, a plany jej, sporządzone ostatecznie pod kierunkiem dyrektora zakładów górniczych, p. Mauve, zostały przedstawione wicedyrektorowi departamentu górniczego, p. Koepenowi.

+ Dobra Rożki, w pow. krasnostawskim, obejmujące przestrzeni 46 włók, sprzedane zostały drogą licytacji przymusowej we czwartek za sumę 43,000 rs. Nabywcą jest starozakonny, Niemcewicz.

+ Komisarzem włościańskim powiatu wrocławskiego mianowany został p. Aksakow, na miejsce p. Nipanieza, przeniesionego na taką posadę do powiatu rypińskiego.

+ Wspomnienie pośmiertne.

W Białocerkwi zmarł niedawno Ludwik de Perthers, wnuk Karola, pułkownika wojsk koronnych, dobrze znanego w nauce jeografa.

Urodzony w r. 1820-ym, otrzymał wykwintne wykształcenie i osiadł na roli w gub. wileńskiej.

Z prac jego wymieniamy „Poezje” w trzech oddziałach (1842—1846-go), sympatycznie przez krytykę współczesną przyjęte.

Był współpracownikiem *Kurjera wileńskiego* i zasiadał korespondencjami *Pijgodnik petersburski*.

Zostało po nim wiele rękopisów.

Cześć cichej pracy.

+ Stypendjum im. Kraszewskiego.

Pani Adela Milewska, przesławszy redakcji *Kaliszanina* rs. 50, rzuciła myśl utworzenia stypendjum im. Kraszewskiego dla jednego z uczniów gimnazjum kaliskiego.

Redakcja gazety sumę tę tymczasowo zwróciła ofiarodawczyni aż do czasu załatwienia formalności urzędowych, myśl wszakże samą podnosi i utworzenie podobnej zapomogi dla uczących się uważa za najwłaściwsze uczczenie zmarłego pisarza.

+ Teatr amatorski.

W Charkowie dano widowisko w języku polskim na ubogich.

Grano dwie sztuki: „Bracia Lerche” Asnyka i „Posażną jedynaczkę” Fredry.

+ Monety starożytne.

W Kijowie, jak donosi organ miejscowy, przy kopaniu fundamentów jednego z domów znaleziono naczynie, mające formę butelki ze szkła zielonego z drobną monetą srebrną.

Waga naczynia wraz z monetami wynosi 2 1/2 funta.

O ile wnosić można, pieniążki pochodzą z XVI-go wieku.

+ Świętokradztwo.

W Sosnowicach w nocy z d. 13-go na 14-ty b. m. do miejscowego kościoła oknem dostał się złodziej i rozbijwszy skarbonki zabrał drobne ofiary.

Podjęzany o popełnienie tego świętokradztwa niejaki M., z klasy inteligentniejszej, został w tych dniach aresztowany i odstawiony do Bendzina.

Sledztwo stwierdzi prawdziwość ciężących na nim poszlak.

+ Wypadki na prowincji.

W dniu 8-ym b. m. we wsi Sokolki, w powiecie węgrowskim, 35-letnia Franciszka Chojnowska, wydobywając piasek z dołu, obsuwającą się ziemią została zasypana; wydobyto tylko martwe zwłoki.

W dniu 9-ym b. m. w osadzie młynarskiej Horowice, w powiecie piotrkowskim, 19-letni Jan Terka, pochwycony za użycie przez kota młyńskiego, na miejscu śmierć poniósł.

W dniu 12-ym b. m. we wsi Zemborzycy, w powiecie lubelskim, 75-letni Jan Soltys, pobity w czasie kłótni przez swego sąsiada, na drugi dzień ducha wyzionął.

W dniu 15-ym b. m. na stacji Sosnowice kolei wiedeńskiej, Zofja Węgrzyn, przybyła pociągiem pruskim, na sali pasażerskiej nagle zmarła.

ZE ŚWIATA.

× **Fotografia przedśmiertna J. I. Kraszewskiego**, wykonana przez fotografa włoskiego Roncarolo w San Remo, nadesłana została do Krakowa. Fotografia opatrzona jest własnoręcznym podpisem Kraszewskiego. Reprodukacje sprzedawane będą podczas pogrzebu.

× **Z Poznania** donoszą nam pod d. 15-ym b. m.: Pisma tutejsze ogłosiły już na święta wiadomość pocieszającą, że bank ziemski rozpoczął czynności, tymczasem w skromnym zakresie pośredniczenia w parcelacji itp. Na początek zajmie się parcelacją części majątku Naromowice, pod samym Poznaniem położonego, własność pani Szczanińskiej. Hypoteki się regulują, pomiary rozpoczęto, a skoro wszystko ukończono zostanie bank wezwie przez pisma publiczne włościan, chętnych do kupna, żeby parcele obejrżeli i oznaczyli, ile który zechce kupić. Nie ulega wątpliwości, że kupców będzie pod dostatkiem. Ciągłe się do banku zgłaszają włościanie w interesach kupna i dzierżawy. Ten szuka parceli na własność, ów dzierżawy, nawet do kilkuset morg, ów wiatrak, rybak jeziora i t. d. i t. d. Jeżeli tak dalej pójdzie, siły banku znacznie będą musiały być powiększone, aby podolać korespondencji i osobistemu załatwianiu się z interesantami.

× **Mierzwiński** zamierza odwiedzić w sezonie letnim Warszawę, celem spędzenia kilku tygodni w gronie rodziny. Król tenorów występuje obecnie z koncertami w miastach niemieckich, między innymi w Augsburgu i Kolonii, poczem uda się do stolicy Francji, gdzie również da się usłyszeć. Po letnich wakacjach Mierzwiński przedsięwzięciem podróż artystyczną po Skandynawji, przez Szwecję zaś, luty i marzec roku przyszłego występować będzie w Wenecji i Bolonii, w nowej operze barona Franchetti'ego p. t. „Asrael”, osnutej na legendzie flamandzkiej z XIV-go wieku. Franchetti jest synem milionera, jednego z największych właścicieli ziemskich we Włoszech, dał się już zaszczytnie poznać światu muzycznemu kilkoma symfonicznymi kompozycjami. On to właśnie zaangażował Mierzwińskiego do tenorowej partii w swojej operze, która ujrzy światło kinkietów w Wenecji, a następnie grana będzie w Bolonii.

× **Józef Polak**, inżynier z Galicji, wynalazł nowy systemat poruszania tramwajów siłą elektryczności. Prasa paryska wyraża się o wynalazku nader sympatycznie.

× **Tadeusz Oksza Orzechowski**, rodak nasz, stara się u rządu francuskiego o uzyskanie wyłącznej koncesji na zbudowanie linii telegraficznej podmorskiej, która połączy metropolję z kolonjami. Przedsiębiorca podejmuje się zbudować linię przy pomocy spółki kapitalistów, żądając prawa eksploatacji jej przez lat 26 i zagwarantowania dochodu na milion franków rocznie.

× **Dr. Jabłoński**, lekarz w departamencie Vienne, otrzymał za prace swoje w zakresie higieny medal złoty. Jest on synem wychodźcy i urodził się w Paryżu.

× **Rubolf Dębski**, zmarły niedawno w Paryżu, pochodził z Giżyca, pod Opatowem, gdzie rodził się w roku 1811-ym. Był on buchalterem w zakładach ludzianich i pisywał artykuły o przemyśle do dzienników francuskich.

× **Prawdziwe łyzy na scenie**. Artystka teatru nadwornego w Wiedniu bawiła w tych dniach na występach gościnnych w Budapeszcie, gdy zmarł jej ojciec, zamieszkały w Rumunji. Pod wrażeniem wiadomości o chorobie ojca i smutnego jakiegoś przecucia, w scenie przy trumnie w dramacie „Matka rodu” Grillparzera wybuchła gwałtownym płaczem i do łez wzruszyła publiczność.

× **Polityka w gimnazjum pruskim**. W jednej z wyższych klas gimnazjum berlińskiego profesor zapytuje ucznia: „Przeciw komu wyruszył Götze v. Berlichingen?” — „Przeciw wrogowi państwa” — była szybka odpowiedź. — „A kto był owym wrogiem państwa?” — pyta dalej nauczyciel. — „Virchow” — odzywa się głos z głębi klasy. — „Kto to powiedział?” — woła nauczyciel wzburzony. — „Bismark!” — odpowiada jednocześnie dziesięciu uczniów.

× **Sara Bernhardt**... jako aluzja polityczna, figurowała niedawno na kartkach wyborczych do komisji budżetowej we francuskiej izbie deputowanych. Jakiś dowcipniś w ten sposób dociał chudości budżetu. Figiel wywołał ogólną wesołość wśród obecnych.

× **Słynna oberża „Piekwiak”** w Cobham, w pobliżu Rochester, w której Karol Dickens od czasu do czasu przemieszczał i którą opisuje w swojej noweli „Piekwiak Papers”, zgorzała w wielki piątek.

× **Dobry interes** zrobiła znana firma księgarska Macmillan et comp. w Londynie na „Odzie jubileuszowej” Tennysona, pomimo zapłacenia za nią słonej ceny 1 gwiney za wiersz (całość 100 gwiney). Tennysona uważają w Anglii za osłabionego już wiekiem i rzeczywicie „Oda” była rzeczą słabą, nie mogącą liczyć, nawet z powodu głośnego imienia autora, na szerszy pokup. Tymczasem firma Macmillan'a wkrótce wycofała z procentem swój nakład, a stało się to następującym sposobem: Według praw angielskich, pismom perjody-

cznym służy prawo przedrukowywania bez wypłaty honorarium utworów poetycznych aż do 100 wierszy. Z setnym wierszem prawo to ustaje. Otóż wiele dzienników i tygodników przeoczyło to ograniczenie i przedrukowało „Ode”. Wkrótce też redakcje otrzymały sądowe wezwania od firmy Macmillan o zapłacenie tytułem odszkodowania 50 f. st. każda.

Szumowiny Paryża.

Pickpocket.

Prefektura policji w Paryżu posiada w swoich archiwach całą nomenklaturę rozmaitych rodzajów kradzieży, których techniczne nazwy wymyślił złodziej, wszyscy zaś zwa się ogólną nazwą *pégre* od łacińskiego wyrazu *ignavia*, oznaczającego matkę wszelkich występków — próżniactwo.

Złodzieje paryscy dzielą się na wysoką *pégre* i na niższą, niby na dwie izby parlamentarne. W wysokiej mieszczą się oszuści wyrafinowani, z dobrego towarzystwa, umiejący kraść z wdziękiem; w niższej złodzieje pospolici i przypadkowi. Jedni i drudzy nazywają przemysł swój „pracą” (*travail*). Uczący się tego rzemiosła malec służy do zbawiania miejscowości, chowania się w mieszkaniu, ażeby drzwi otworzyć w nocy towarzyszom, a zarazem wprawiania się w rozmaite sztuczki.

Większość pickpocketów składa się przedewszystkiem z angiłków i włochów. Spotyka się ich na wyścigach, w teatrach, w kościołach, na giełdzie, w klubach i w salonach wyższego świata. Tak zwani „chloroformiści” tworzą odrębną kategorię i ciągle podróżują, a są tak zręczni, że trzeba było stworzyć osobną brygadę agentów, którzy długi czas cierpliwie studjowali ich obyczaj. Doszli też oni do takiej wprawy, że poznają ich w największym tłumie, a w tem polowaniu na tak ponętą zwierzynę znajdują często sami śmierć. Agenci i złodzieje posługują się temi samymi podstępami i przebrańkami, bo jeden chce przed drugim ukryć swoją osobistość.

Podczas wystawy paryskiej w r. 1867-ym schwymano 200-tu złodziei i zrobiono ciekawe odkrycie. Oto 30-tu z pomiędzy nich miało zegarki remontoary z sekundami, wszystkie do siebie podobne i opatrzone taką samą gwiazdką na kopercie. Zegarki te służyły za środek do wzajemnego poznawania się tym międzynarodowym pickpocketem. Badani oświadczyli, że się weale nie znają i ponieśli surową karę, nie zdradziwszy nikogo.

Od owego roku zauważono stale obecność pickpocketów międzynarodowych na statkach parowych, kolejach, podczas wielkich uroczystości, na wyścigach, a zwłaszcza podczas *Grand Prix* w Paryżu.

Najbardziej znanym jest pickpocket angielski, lubo nie jest on najzręczniejszym. Sztwywny i flegmatyczny, w rękach tylko posiada wielką biegłość, ale za to maszeruje niezmordowanie. W jednym dniu przebiegnie wszystkie punkta, gdzie się gromadzi tłum, tak że agenci, czatujący na moment psychologiczny i goniący za nim, upadają ze znużenia. Roztropny, zadawalnia się zawsze w jednym miejscu jedną ofiarą, tylko na polu wyścigowym nie żałuje sobie kilku kradzieży.

Pickpocket niemiecki wyborem jest przy kradzieży *à l'esbrouffe*, to jest zasadzającej się na pochwyceniu silnym kogoś i skorzystaniu z jego osłupienia, ażeby go pozbawić portmonetki. W tym celu łączy się on zwykle z drugim, a gdy sprawdził, w której kieszeni schowane pieniądze, nie odstępował już na krok swojej ofiary. Nie lubi wyścigów i magazynów, ale za to nawiedza instytucje bankowe. Tam przypatruje się odbierającym pieniądze a później operuje ich na zakręcie ulicy, albo przy zetknięciu się we drzwiach, albo w budkach wystawionych na bulwarach. Kiedy go schwytają na uczynku, powiada że jest bookmakerem, ale nigdy nie pada prawdziwego swojego nazwiska ani miejsca zamieszkania. Wszystkie też wyroki odsiaduje pod obcimi nazwiskami.

Pickpocket hiszpański, bardzo zręczny, zaopatrzony jest w różańce, relikwie i szkaplerze, a gdy go złapią oddaje się pod opiekę Madonnie i wszystkim świętym. Najzręczniejszym wszakże ze wszystkich jest pickpocket włoski, który drwi sobie ze wszystkich policj europejskich. Złodziej francuski jest eklektykiem.

Pickpocket nie nosi nigdy rękawiczki na prawej ręce, a celem zakrycia swoich operacji nosi paltot na lewym ramieniu. Przy wyjściu z kościołów, balów, kawiarni i teatrów, kapelusze gra tę samą rolę co paltot; w wagonie zaś derka podróżna służy na ten sam użytek.

Wkłada on tylko dwa palce do kieszeni, lekko unoszą one portmonetkę, a w tejże chwili pomocnik, który stoi z tyłu, potracą ofiarę; w chwili, gdy ta się obraca, rabunek już dokonany.

Pięćset kradzieży tego rodzaju dokonywa się codziennie w Paryżu. Większego sprytu i zręczności w wykonaniu, których liczne przykłady przytacza autor, trudno sobie wyobrazić, lecz i u nas, jak wiadomo, postęp w ostatnich latach w tej gałęzi przemysłu okazał się zadziwiający.

Złodziejki niemniej są zręczne; liczny ich zastęp przy-

syłają Francji Niemcy, włoski są niedoścignione w tej sztuce, tak że niepodobna schwytać ich na gorącym uczynku. Równie naukowo traktują ten sport angiłki. Prawie zawsze operują lewą ręką, z prawej nie zdejmują rękawiczki. Francuzki zdradzają się i dają schwytać przez to, że niezmiernie ciekawe co portmonetka zawiera, otwierają ją natychmiast na tem samym miejscu, gdzie się dopuścili kradzieży.

Autor „Ładnego świata” budzi naprawdę niemałe zdziwienie, gdy w dalszym ciągu stanowczo dowodzi, iż wielkie magazyny Paryża (takie jak Luwr, Bon marché, a jest ich ze 30), będące głównym miejscem schadzek wysokiej i niskiej *pégre*, są prostru, jak się wyraża, „niemoralnością”. Właściciele bowiem tych cudownie uorganizowanych bazarów, zarabiając miliony, zgubili zarazem czyli zepsuli kobietę, niezdolną z ciekawości czy z winy wychowania oprzeć się szatanowi kusicielowi. Autor przekłada dawny skromny magazyn ze specjalnymi towarami od tego nowoczesnego jarmarku, od tego komedjanetwa przemysłowego, posługującego się wszystkimi trybami reklamy. Nikt nigdy wiedzieć nie będzie, ilu łez i samobójstw stały się te magazyny powodem. Statystyka ostatnich pięciu lat daje straszliwą cyfrę *stu pięćdziesięciu kradzieży dziennych*, popełnianych w tychże bazarach, a jawnie się pokazało, że nadzorczy i agenci zatrzymują za ledwo cząstkę kradnących. Ażeby uniknąć pomyłki, aresztują dopiero wtedy, gdy ta sama osoba drugi raz na kradzieży schwytaną zostanie. Schwytany staje przed radą administracyjną magazynu, która przeszukawszy go starannie, stanowi o jego losie. Jeżeli się nie zapiera, układają się z nim w ten sposób, że zobowiązuje się na piśmie odszkodować bazar, zezwalając w temże piśmie na dopelnienie w jego mieszkaniu rewizji. Kobieta oskarżona, stosownie do swego położenia społecznego i majątku, płaci sumę, przeznaczoną w całości dla ubogich, a wynosi ona od 5 franków do 10,000. Istnieją też okręgi miejskie, w których tem mniej jest ubogich, im więcej popelnia się kradzieży.

Niktby nie uwierzył, jak wielką jest liczba „cierpiących na monomanję kradzieży” (tak się wyraża autor). Cyfra 100,000 na departament Sekwany będzie jeszcze dość daleką od rzeczywistości, a są w niej reprezentowane wszystkie warstwy społeczeństwa. Z mężczyznanależą tu ludzie wyższego wykształcenia i zajmujący stanowiska polityczne; z kobiet na sto, jedna za ledwo jest ubogą, czyli że wypada jedna robotnica na sto kobiet światowych, a jeszcze ta przywłaszczyła sobie przed samymi świętami Bożego Narodzenia lalkę dla swej dziewczyny. Na sto guwernantek aresztują dziewięć, które kradną tylko rękawiczki, ponieważ ten przedmiot toalety niezbędny jest dla nich przy staraniu się o miejsce w zamożnych domach.

Magazyny te posiadają całe archiwum osób w ten sposób skompromitowanych. W d. 31-ym grudnia r. z. aresztowano w jednym tylko magazynie 150 osób, przy których znaleziono towaru za 3000 franków, ale żadnej z nich nie ścigano sądowo. Jedna z kobiet na tysiąc kradnie sukienkę dla swego dziecka, wszystkie zaś niemal przez kokieterję pragną posiadać koronki i jedwabie. Brzydkie chcą się przeto upiększyć, ładne chcą wyglądać strojnij, a wszystkie, ubogie czy bogate, pragną się podobać i często uboga dziewczyna ukradnie wstążkę, o którą innym sposobem nie postarałaby się nigdy.

Bazary rzeczono są rajem marzonym dla kobiet; te wystawy kuszące odpowiadają ich zachciankom zbytkownym, lecz kobiety kradnącej z świadomością tego co czyni nie można uważać za chorą.

Handle delikatesów mają ten sam rodzaj klienteli, zaopatrującej się pokryjomu. Radzą sobie stawiając u drzwi oficjalistę, który grzecznie prosi kupujących, iżby zapłacili za to, co przez zapomnienie schowali do kieszeni, naprzykład puszkę pasztetu lub kasztanów w eukrze.

Autor odkrywa istotne tajemnice tych magazynów olbrzymich, których wewnętrzne dzieje podlegałyby ostrej krytyce, gdyby ich nie broniła przepiękna reklama, po za którą stoją niezwykłe. Władze nie tu poradzić nie mogą... Los zaś sprzedających dziewczyn w takim magazynie godzin jest pożalowania. Jeżeli chcą pozostać uczciwymi i walczyć z dyrektorami i głównymi urzędnikami, niedługo wytrwać mogą w tej atmosferze, przesyconej zepsuciem.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE.

Sztuczny pergamin.

Bierze się gęste, równe, mocne płótno, przybija się takowe na drewnianą ramę, gładzi pomieksem i powłóczy kilkakrotnie mieszaniną, składającą się z dwóch funtów kredy, funta białejwasy i 6-ciu funtów gleyfy oliwianej. Wszystkie te trzy substancje niecierają się każda oddzielnie na jaknajdrobniejszy proszek, potem mieszają z sobą, a nareszcie rozcierają z czystym lnianym olejem na masę tak rzadką, żeby łatwo ją było można rozprowadzić pędzlem po płótnie. Każda powłoka, nałożona na płótno, winna dobrze wyschnąć zanim pociągnie się druga. Po ostatecznem pociągnięciu należy pozostawić płótno z ramą na uboczu do kompletnego wyschnięcia, na jakie 10 do 12-tu dni, poczem potnie je się na tabliczki upodobane-go formatu i wielkości. Tabliczki te przed użyciem do pisa-

